

Excelsior SE, 2007. november 29.

Beszélgetés Nádasdi Oszkárral (moderátor: Rácz Zsolt)

Nádasdi Oszkár, a magyarországi mászás jelentős alakja, - Lázár István szavaival élve „dobogós szereplője” - elfogadta az Excelsior SE meghívását egy kerekasztal-beszélgetésre a hegymászás közelmúltjáról, személyes élményein és tapasztalatain keresztül. Ezúton is köszönjük Oszinak a jó hangulatú és érdekes beszélgetést és kívánunk további sok sikeres mászást, hogy néhány év múlva újabb izgalmas és tanulságos történeteket oszthasson meg velünk!

Előljáróban egy kis ízelítő Oszkár eddigi jelentős mászásairól (az összefoglalóért köszönet Rácz Zsoltnak), amelyek a beszélgetés vezérfonalát adták:

Karakorum
Hainablak East Tower: új út kísérlet, nagyfalas¹ stílus;
Great Trango Tower: új út kísérlet (kb. 70-100 m híján), kapszula-stílus² - ez a kísérlet az egyik abból a háromból, amit az *Indian Mountaineer* és az *American Alpine Journal* egyáltalán bármilyen szinten jegyez a magyar mászásból (másik kettő: Thalay Sagar és Kedar Dome).

Patagónia
Paine - új út kísérlet, nagyfalas stílus.

Nyugati-Alpok
Petit Dru: téli új út a leszakadt bevágás helyén, nagyfalas stílus.

Yosemite
Tucatnál több nagyfalas mászás az El Capitan-on, köztük 2. megmászás és korai ismétlés.

Zion
Homokköves nagyfal-mászások Arizonában.

Dinaridák

Horvátország: számos új út nyitása 100-400 m hossz között.

Hazai mászóhelyek:

Tardos, Kis-Gerecse, Várgesztes és Szédítő (valamint a titkos helyek) - az utak kiépítésének jelentős része és első megmászása.

¹ Nagyfal-mászás: 500 m, vagy annál magasabb, jelentős hosszban mesterséges mászást is tartalmazó, általában többnapos, nehéz, szöges mászások.

² Kapszula-stílus: a nagyfal-mászók kiépített függőtáborokat alkalmaznak, és onnan indítanak fixköteles rögzítéseket, tehát kissé eltér a Yosemite-módszertől, ahol a nap végén állítanak táborot.

A beszélgetés:

Lázár István: Nádasdi Oszkárt, azt hiszem, senkinek sem kell különösebben bemutatni, aki valamennyire is képben van a jelentős magyar mászásokat illetően. Oszi, köszönjük, hogy elfogadtad a meghívást. A legjelentősebb teljesítményeidről Rác Zsolt készített és küldött körbe egy összefoglalót a mai beszélgetés résztvevőinek. Saját véleményem szerint a magyarországi mászókat tekintve mindenképpen dobogós helyet foglalasz el közöttünk. A beszélgetés-sorozatnak az a célja, hogy egy kicsit jobban megismerjük Magyarország hegymászó történelmét, azokon a mászókon keresztül, akiknek jelentősebb eredményei vannak, de nem az egyesület tagjai - így ma a Te élményeiden keresztül (mindezt nem „öregítő” jelzőnek szánva)³. A célunk az interaktivitás.

Amikor telefonon előzetesen egyeztettünk, a beszélgetésen kívül két kérdéskör vetődött fel: az utak építése, és az oktatás. Úgy tűnt számomra, némileg eltérő a nézőpontunk. Az egyiket ti, a másikat talán mi csináljuk kicsit jobban. Talán erről is érdemes lesz beszélni.

Rác Zsolt: A teljesítményeidet ismerjük, elég szerteágazó a mászó tevékenységed. A legismertebbek talán a Yosemite-ben mászott utak, a horvátországi középmagas hegyekben végrehajtott mászások, az útépitések, illetve a Karakorum nagyfal mászások, mindezek azonban nem kaptak túlzott publicitást. Volt például egy alpesi téli új út mászásod, stílusát tekintve magyar viszonylatban egyedülálló. A Yosemite, El Capitan nagyfal mászás érdekessége a korai ismétlésekben állt, volt köztük második megmászás is. Másztál az arizonai Zion hegységben is nagyfalat, úttörőként – ott ugyanis teljesen más módon kell használni az eszközöket (homokkő). A Petit Dru nyugati falán a mászásod a leszakadt bevágás helyén a Nagy Trango tornyot készítette elő. Igényelte a téli technikát (kapszula stílusú), a Karakorumra tekintettel is. Patagóniában elég egyedülálló módon egy nehezebb kísérletbe fogtál.

Ezek közül, azt hiszem, a Petit Dru fizikailag megfoghatóbb, mint a többi. Meséld nekünk a felkészülésről és az indokokról!

Nádasdi Oszkár: Köszönöm a meghívást és a bemutatást, örülök, hogy itt lehetek. Nos, ha a Karakorumba megy az ember, fel kell rá készülni valahol. A társaság nagy része már járt a Karakorumban, és a felkészülés során eredetileg az Eiger lett volna a cél, de ott nagy volt az olvadás, omlás. A Dru nem számított különösebben célpontnak, előtte szakadt le belőle egy rész. De ha már ott voltunk, kitaláltuk, hogy új utat kellene mászni. Jó darabon felvonóval mentünk fel, a másik oldalról, hótalpakon, vittünk húzózsákokat. Öt napot töltöttünk a falban, sikerült új utat nyitni, és csak kisebb balesetek történtek a kőhullás miatt, olyan friss volt a letörés. Havas, jeges körülmények között zajlott ez a mászás, függőágyban aludtunk. Előzetesen ismeretlenek voltak számunkra ezek a tényezők. Nem sokkal ezután jött a Karakorum.

Mécs László: Mekkora volt a kitörés?

Nádasdi Oszkár: 300-400 méteres. A tető azóta tovább szakadt, aztán még egy omlás is történt. Előtte Babanov mászott ott. A kő, ami maradt, jó volt.

((Mécs László)): Mesterségesen másztátok?

---

³ Rác Zsolt tervezi, hogy elindul egy interneten elérhető bulletin, ezen kerekasztal-beszélgetésekről készült cikkekkel is szeretnénk gazdagítani.

Nádasdi Oszkár: A terep úgy nézett ki, hogy volt ott meredek hó, aztán jég, aztán vegyesen, jég és szikla, tehát sokat másztunk mesterségesen. A szabadmászás volt a legkevesebb. Volt például egy hosszú, széles repedés, jéggel kitöltve. Peter Schäffler egyik lábán mászócipő volt, a másikon hágóvas, egyik kezében jégcsákány, a beülőjén pedig magnéziás zsák.

Rác Zsolt: A résztvevőkről: Tivadar Tamás az 1980-as-90-as években Németországban élt és mászott, tulajdonképpen németnek számít. Neki sikerült pénzt kiharcolnia az expedícióra, Peter Schäffler pedig, aki a Mammuthopmászója volt, azért lett beválogatva, mert szponzort hozott, illetve, mert kiemelkedő alpesi mászó.

Nádasdi Oszkár: Kellett a pénz. A Polartech Challenge pályázaton Tamásék 5000 dollárt nyertek, ehhez még szükség volt kiegészítésre. Egyébként Schäffler-rel nagyon jól kijöttem, noha talán többet kellett volna előzőleg együtt mászni. A Karakorum után máshogy láttuk őt.

Rác Zsolt: A gránittűk a Karakorumban el voltak dugva a világ előtt, mert mindenki, aki arra a környékre ment, nyolcezrest akart mászni. Egy norvég expedíció tagjai másztak itt először, de nyomtalanul eltűntek, ez akkor derült ki, amikor Bongard-ék az 1980-as évek végén mászták, és a fal felső szakaszán találtak szögeket. Akkor indult mozgás, az amerikaiak rövidebbeket mászogattak. A Nagy Trango-n megjelent egy jó amerikai expedíció, az oroszok is, és ugyanakkor mentek oda Osziek is.

Nádasdi Oszkár: Amikor pályáztunk, az amerikaiak tudomást szereztek erről a célpontról. 1997-ben a Shipton-t akartuk itt mászni, nem sikerült, akkor nézték ki Tamásék, hogy nagy a fal, és nincs rajta út. A mai világban ez akkora lehetőség, hogy ki kellett használni. Aztán, mire odaértünk, Alex Lowe és még két ember (Mark Synnott, Jared Ogden) már ott volt, egy kvázi úrbázissal, legalábbis nekünk úgy tűnt. Ez volt az első interneten közvetített expedíció 1 millió dolláros támogatással, ugyanakkor az oroszok kis csapattal: önmagában a mászó team, egy orvos, segédek néhányan. Az amerikaiak nagyon profi módon szervezték a mászást.

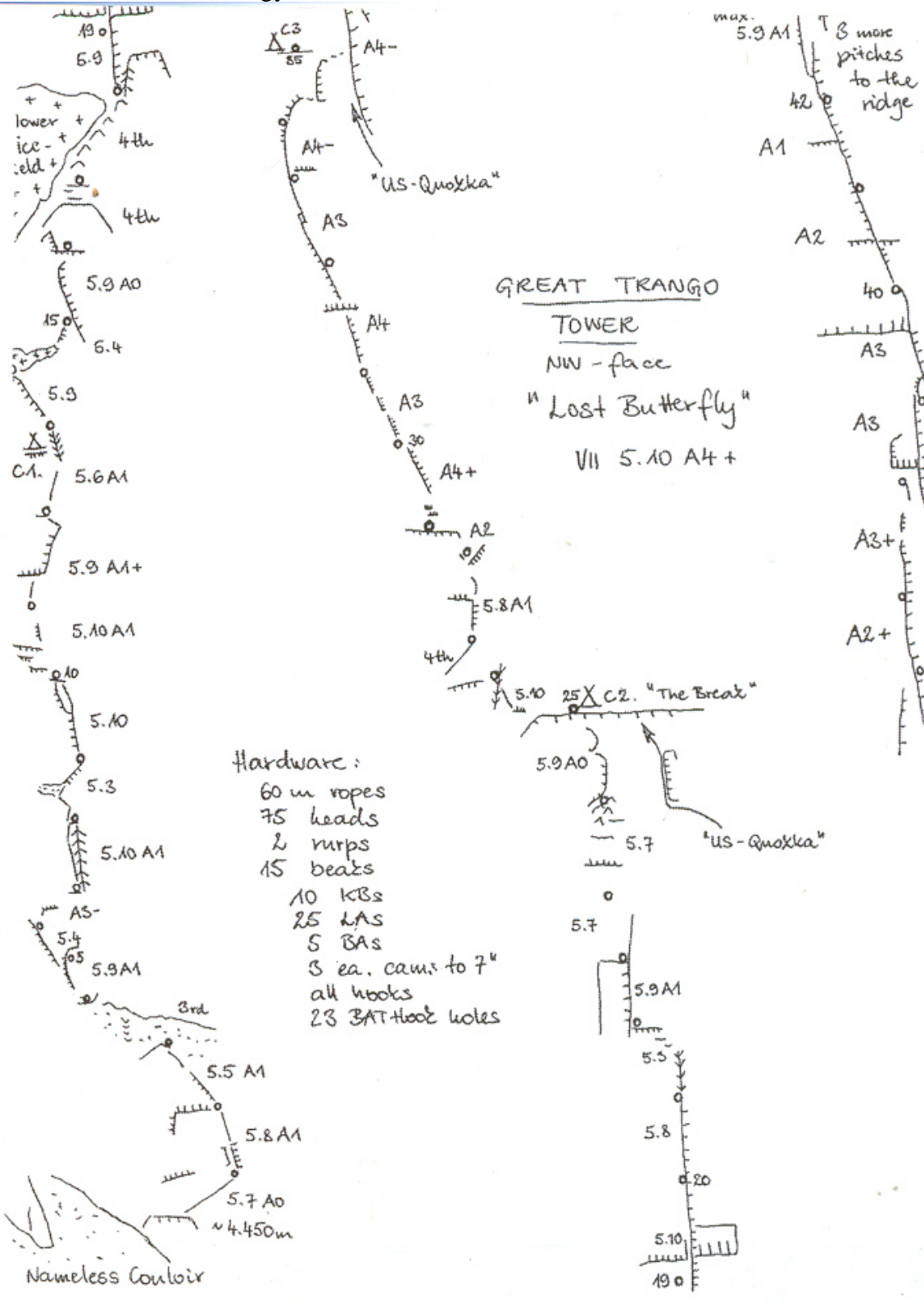
Rác Zsolt: Igen, volt két web-szerkesztő, flash-animáció, és interneten keresztül lehetett nekik kérdést is feltenni.

Solymári Dániel: Mondanál valamit a két előző próbálkozásról?

Nádasdi Oszkár: Az első résztvevői Tivadar Tamás, Berecz Gábor és Szikszai Attila voltak. Nem volt nagy szerencsénk, sok holmi elveszett a repülés közben, sokat vártak, betegek lettek (giardia, hastífusz). Elmentek túrázni, hogy eljussanak legalább az alaptáborig, kihagytak egy katonai ellenőrző pontot, de megtalálták és lecsukták őket, nehezen jutottak haza. Utána 1997 következett, amelyben már én is részt vettem. A Shipton Spire lett volna a cél. Egy japán próbálkozott előtte szólóban, de elvitte egy kőlavina szegényt. A nagy hó miatt nem tudtuk megközelíteni a tornyot, gleccser közelebbi részén próbálkoztunk (Hainabla East Tower), elkövettünk néhány taktikai hibát, nem jó útvonalat választottunk, Tamás beteg lett és nem sikerült feljutni. A harmadik alkalom az volt, amikor már ott találtuk az amerikaiakat és egy szintén erős orosz csapatot. Utóbbiak szintén a Trango-ra készültek a másik oldalról, de amikor megtudták, hogy jönnek az amerikaiak erre a falra, akkor ők is ott akartak alkotni valamit.

Mécs László: Melyik oldalon voltatok?

Nádasdi Oszkár: Az észak-nyugatin, ami nem a Baltoro-gleccser felé néz, hanem a nyugati gleccser (Trango-gleccser) felé. Egy óriási kuloár indul az alaptáborból, tulajdonképpen annak az oldala maga a fal. Az alsó része lankásabb, azt süti a nap. Egyébként az oroszok egészen más stílusban nyomták, szemeteltek, ami nem kellett, ledobták, voltak nagy esések is, és elhagyták az összes filmanyagot amit forgattak. Végül nem is tudtak leereszkedni, kénytelenek voltak átmászni a csúcson, pedig nem akartak. Pár napig izgult értük a csapat, mire előkerültek. Három-négy mászó volt, és az orvos.

Solymári Dániel: A nyitásról mit mondanál?

Nádasdi Oszkár: Az elég hosszadalmas történet. Eleinte alulmotivált voltam, túl nagy feladatnak láttam. A csapatot, főleg magamat, nem tartottam elég erősnek. Ha optimális célt választ az ember, sikerélménye van. Ha egy picit „ellövi”, ráadásul még rossz idő is van, nem sikerül a mászás, nincs sikerélmény, meg nem lesz legközelebb szponzor sem. Nagyon oda kell figyelni. Magyarországról nézve túl sok tapasztalatunk nem volt, főleg nekem. Aztán, amikor elkezdtünk mászni, jól haladtunk, amíg a felszerelést nem kellett mozdítani. Az viszont lassan ment. Ilyen okokból akár hetekig fenn lehet lenni a falon.

Mécs László: A szabadmászós rész milyen volt?

Nádasdi Oszkár: Általában repedést másztunk szabadon, vagy ha volt hó, megpróbáltuk azt elérni. De elég lényeges a meredekség, nagyfalon minél meredekebben, annál könnyebb húzni a cuccot. Lankás részen is lehet, persze haladni, csak nehéz a felszerelést transzponálni. Repedésrészeket próbáltunk keresni. Volt hogy elromlott az idő, fenn aludtunk, majd elkezdtünk lemenekülni a falról, közben bődületes közaporok érkeztek. Jött egy lavina, majdnem balesetet okozott, keresztülment rajtunk, nem tudtunk elmozdulni – vizes, latyakos hó és jégdarabokkal. Felköltöztünk a fal feléig, több napot bivakoltunk, többször lehavazott, onnan újra kezdtük építeni a köteleket (ez a „kapszula stílus”), újra költöztettük a bivakot. Itt már függőbivakban aludtunk, és jött az utolsó nagy nekibuzdulás.

Mécs László: Mivel biztosítottátok az utat?

Nádasdi Oszkár: Leginkább éekkel, friendekkel, meg szögekkel. Nagyon kevés nittet helyeztünk el. Ez egyébként nagyon szép és szigorú etikai hozzáállás, csak nem sok lehetőséget ad az ismétlőknek. Tamásra ez volt jellemző, emiatt nehéz ismételni az útjaikat

Mécs László: Az útvonalat hogy választottátok ki?

Nádasdi Oszkár: Az amerikaiak „elmászták” a legkönnyebbet, fel is jutottak. Az oroszok elvileg persze a második legkönnyebbet választották, de rossz lapokba is behúztak, például elfogyott a repedésrendszer, át kellett traverzálniuk egy durva részen – na, ott dobták le a függőágyat. Mi távcsővel vizslattuk a falat és választottunk útvonalat. Az amerikaiaknak volt egy nagyon profi fotós távcsőve, és segítettek nekünk. Itinert egyébként mindig érdemes csinálni, előzetesen a fotón berajzolni, milyen lehetőségek vannak, mert ha ott vagy a falban, és nem látod, merre tovább, hasznos tudni, hogy kicsit erre vagy arra lehet menni. Sajnos – az amerikaiakkal ellentétben – nem volt lenti segítségünk, aki, távcsővel követve minket, tippeket adhatott volna.

Lázár István: Mekkora ez a fal?

Nádasdi Oszkár: 2 km magas a fal, 42-43 hossz, 9 hétig voltunk kint, 22 napot töltöttünk a falban.

Solymári Dániel: Mennyire volt nehéz az út?

Nádasdi Oszkár: A felső falrészben egy sima rész maradt nekünk, az amerikaiak útja alatt. Ez sokkal rosszabb volt, el is fogyott, utána néhány hosszú követően beingáztunk az amerikaiak útjába.

Solymári Dániel: Mennyi volt akkor a saját út?

Nádasdi Oszkár: 35-36 hossz a 43-ból. Hatvan méteres kötéllel másztunk, ha lehetett, kihúztuk.

Lázár István: Milyen eszközöket használtatok?

Nádasdi Oszkár: Szabadmászó felszerelésen kívül sok szöget, rézfejeket, alumínium fejeket. Szögekből minden méretre szükség volt, és extra nagy friendekre is (6-os, 7-es).

Mécs László: Hány friendet vittetek?

Nádasdi Oszkár: Három sor friendet és még hozzá extra méreteket. A kalauzok szűken szabják, rá kell számolni. friendből 10-12 egy sor, ehhez még szükség van extra nagy méretekre, esetleg csövekre, és az 1-es méret alatti friendekre, TCU-kra.

Rác Zsolt: A topo-n nem olvastam profilszöget, ezekkel mi a helyzet?

Nádasdi Oszkár: Nem sokat használtunk. A késszög méretű repedésből hamar lapszög méretű lesz, kitágul a lyuk, ha sokan másznak egy utat. Új mászás során a repedések általában késszög méretűek, a nagyobbakba kis friendek, TCU-k beleférnek, nem feltétlenül kell profilszögeket használni. A profilszögek kiváltására csinálták a hibrid dolgokat, amelyeknek nem egyformák a pófái. Tamáséknak nagy méretválasztékuk van ezekből, ők gyártották. A nagyfal-mászás erről szól. Amikor ezzel megismerkedtem, kiderült számomra, például Zsolton keresztül, hogy ott ki kell találni dolgokat a mászáshoz, mire lesz szükség, hány nap, le kell gyártani a függőágyat, sátrat, húzózsákot, sok kiegészítő apróságot. Sok mindent mi készítettük - mindennek olyannak kellett lenni, hogy egy függőstandban fel lehessen akasztani. Mindenki ezen agyalt, hogyan lehet megoldani bizonyos dolgokat, felszereléseket. Például, a szögéből le kell vágni, reszelni, hogy jól működjön sekély repedések esetén.

Lázár István: Friend jellegű eszközöket is készítettetek?

Nádasdi Oszkár: Tamásék nem préselt, hanem csavarozott friendeket szedtek szét, és raktak össze belőle olyat, amilyen kellett (Hibrid).

Solymári Dániel: Hogy vezetett el az utad nagyfal-mászáshoz, hiszen sportmászásban is jeleskedtél, illetve emocionálisan hogyan született meg benned az elhatározás?

Mécs László: Tulajdonképpen összességében is érdekelné minket, hogyan indultál.

Nádasdi Oszkár: Nálunk a Gerecsében a szabadmászás volt a mászás. Az 1980-as évek elején kezdtem a barlangászokon keresztül mászni. A barlangászaink a Szédítő szikláján tartottak minden héten mászó edzést. A szabadmászás volt az élet, időnként trepnizés is adódott, de más nem, ez így ment az 1990-es évekig. 1990-ben voltam először Amerikában, Babcsán Gáborral, Péterváry Gabóval és Sugár Istvánnal (alias Serpa). Sok szabadmászó helyen jártunk, eljutottunk a Yosemite-ig. Ott kinyitottam a kallert és megdöbbsentem: az utak 90%-a trepnis volt.

Rác Zsolt: Ez még most is tartja magát.

Nádasdi Oszkár: Igen, máig tartja magát, mint ahogy az is, hogy a trepnis utakat próbálják szabadon kimászni, de nyilván csak a legjobbak. 1990-ben két utat másztunk: egyet a Half Dome-ra, a legkönnyebbet az észak-nyugati falon Babcsán Gáborral, Péterváry Gáborral és Sugár Istvánval (Serpa), big wall stílusban, másfél bivakkal, a másikat az El Capitan-ra Babcsán Gáborral, ez volt az egyik szabadmászós út, a West Face, egy bivakkal. Ez nekem tulajdonképpen egy kicsit csalódást jelentett, mert azt hittem, hogy szép sorban mászogatjuk majd az utakat Yosemite-ben a Kapitányra. De ott eleve a szabadmászós utak is nehezek, a biztosítással gond volt, nem volt elegendő felszerelésünk. Ez a túra lezajlott, óriási túra volt, ráadásul az 1990-es évek elején. Nagy dolognak számított eljutni ide. Csak összehasonlításként: akkor 117.000,- Ft volt a repülőjegy New Yorkba, ismerősön keresztül csak a felét kellett kifizetni; az átlagos fizetés pedig 20.000,- Ft körüli összeget tett ki. Egyébként ott találkoztunk Zsoltékkal. Aztán, amikor Zsolt tervezte a következő túrát, valaki nem akart menni a csapatból, így kerültem képbe. Igazából Zsolttal másztam először olyat, amit big wall-nak lehet nevezni (The Shield).

Yosemite-ben kénytelen voltam megtanulni dolgokat, utána olvastam, Zsolt felkészített, és a felszerelést is le kellett gyártani. Ebben, ha benne vagy, nagyon jól érzed magad.

Solymári Dániel: A kötél és big wall technikán kívül mit csiszoltattál?

Nádasdi Oszkár: Az első utakat Zsolttal úgy másztuk, hogy a legtapasztaltabb mássza a legnehezebb hosszakat, a tapasztalatlan a könnyűeket. Az elején szabadon másztam, majd toltam egy-két könnyebb trepnis hosszt. Nehezen ment, és nagyon lassú voltam

Rác Zsolt: Megjegyezném, hogy Oszkár is barlangászként kezdte. Itt arról van szó, hogy nemcsak bent levő köztéseken mászik a másodmászó - gyakran nincs a falban felszerelés, mivel az előlmászónak ki kell szedni maga alól. Akik nem járatosak a kötéltechnikában, indokolatlanul lassan másznak nagyfalat. Standban átszerelni egy barlangásznak öt másodperc. Ez sokat számított. A barlangászoknál is sok a kényelmetlenség. Öt napot állni a trepniben, nehéz húzni a kötelet, cuccot, nem olyan happy. Aki ezt nem csinálta, annak „szívás” a nagyfal.

Nádasdi Oszkár: Két-három alkalommal voltunk együtt kinn Zsolttal. Utána kimentem dolgozni Amerikába, a párom, Enikő is utánam jött. A program pénzgyűjtés és mászás volt. Ismét Yosemite-ben kötöttünk ki. Ekkor Berecz Gábor Tivadar Tomival mászott, másztam velük is egy nagyfalat a Kapitányra (Grape Race), és akkor kezdtem Enikővel mászni, ami mitikus pont volt. Addig ott voltak a tapasztaltabbak, akikre lehetett hagyatkozni, onnantól a felelősség az én nyakamba került. Az elvem a fokozatosság volt, ami szerintem nyilvánvaló. Olyan utat választottam először, ahonnan vissza lehet ereszkedni, mászták már szabadon, nem olyan hosszú, nem kell sok szög, kicsit félreeső, nem olyan sokat mászott. Ezt másztuk először (Lurking Fear), majd még két hasonló nehézségűt (Triple Direct, Salathe), utána kezdtem emelni a mércét, és végül a Yosemite-ben legnehezebb fokozatot is sikerült teljesíteni.

Solymári Dániel: Hogy tudod levezetni, hogy a munka nagy részét te végzed az utakban? Te mászol előre, te húzod a zsákokat?

Nádasdi Oszkár: Nehezen. Kétévente fordulunk elő ilyen terepen, egyébként semmi trepnis, semmi big wall. Európában alpesi utakat mászunk, a szabadmászás dominál. Amikor aztán odaérek a fal alá Yosemite-ben, mindig elbizonytalanodom, nem lesz-e valami baj. Mert nincs

meg az a gyakorlat, mint egy nap, mint nap ott mászó embernek. Beszállunk, eleinte elég lassan haladok, aztán, mire a fal tetejére érünk, visszajönnek a technikák. Egyébként a big wall abszolút átlagos Amerikában, sokan másznak nagyfalat, többet és profibban.

Lázár István: Mit jelent számodra az „A5 érzés”?

Nádasdi Oszkár: Elég rosszul aludtam az A5-ös hossz alatt (High Plains Dripper). Nagyon gyorsan változnak a nehézségek, mivel a technika olyan sebességgel fejlődik, és Yosemite-t külön ki lehet emelni, állati gyorsan találnak ki új dolgokat, hihetetlenül fejlődik az egész, hamar leértékelnek utakat. Nem egy jó érzés A5-ben mászni. A technikát A3-as fokozatig mindenki elsajátítja. Ha sok ilyenet mászol, mindent megtanulsz a trepnizésről. Ami e fölött van, az a pszichés része: mit engedsz meg ilyen tudással, ezzel a felszereléssel. Sokszor leestem, de az A5-ből nem - és nem is szabad, pl. egy ferde rámpa van az egyik ilyen kulcshegy alatt, áthajló, többnyire copperheadek vannak beverve, néha hiányos is, persze én kiegészítettem. Az elejéből leesett a párkányra egy srác, szegény eléggé megjárta.

Rác Zsolt: Nem technikailag olyan nehéz – csak, ha leesel, a párkányra esel. A fokozatok úgy alakulnak, hogy feltételezik: jók a köztesek, és az számít, hogy ha esel, hány köztest esel. Az A5-ben standtól standig nincs nitt. Yosemite-ben, ha ki lenne nittelve, sok utat meg lehetne szabadon mászni.

((Rác Zsolt)): Szóljunk néhány szót a horvátországi útnyitásokról is.

Nádasdi Oszkár: Ez egy nagyon érdekes felfedezés volt, kiderült, hogy vannak más sziklák Paklenicán túl is. Kalauz segített a felfedezésében, azonnal elkezdtünk gondolkodni rajta, milyen jó utakat lehetne nyitni. Nyitottunk is néhányat, nagyon szép terület. Ott találkoztam először Paolo Pezzolato-val, érdeklődött, miket másztunk. Ő sok utat nyitott, Paklenicában az újranyitások nagy részét ő végzi. Olasz, de már jól beszél horvátul. Többet tud a horvát mászóhelyekről, mint a kalauz írója. Olyan tempóban mászik új úton, mint mi ismert úton (az újakat ő csinálja). Ezek mind nittes utak, akkus fúróval, alulról nyitva. Viszi a nitteket, standot, előlmászásból helyezi el őket, legfeljebb, ha elakad, akkor trepniből. Aztán és ő vagy más megmássza az utat szabadon RP. Mi is lejjebb mentünk Makarska környékére, ahol 1500-1600 méter magasak a hegyek, és a tenger felőli oldalon szép sziklás. Még Jugoszlávia idején sokat gyakorlatoztak ott a mászók.

Rác Zsolt: Mi a helyzet az akkus fúróval, a nitteléssel? Hány akku kell, mennyi nittet lehet vele felfúrni?

Nádasdi Oszkár: Az én akkuimmal kb. 20 nittet el lehet helyezni egy töltéssel. Negyvenezerbe kerül egy új akkumulátor és kb. három-négy évig használhatóak. Igazából nem vágyom napelemes fúróra. Ha nem lesz súlya a fúrónak, bárki mehet nittelni. A fúró 5 kg, kell még vinni kalapácsot, kampót, 10 alapsavart füllel, standot, szögeket, néhány éket és friendeket.

Mécs László: Előre milyen nehézségű utakat mászol?

Nádasdi Oszkár: 6c, VIII-, közettől függ. A fúróval előlmászás egyébként motiválja az embert. Volt, hogy megismételtük az utat, mert lemerült az akksi, és előfordult, hogy utána nem is sikerült újra átmászni. Az új utat érdemes újra átmászni, leírást készíteni, stb. Volt, hogy eléggé izzadtam azon a kulcshegyen szabadon, ami fúróval könnyebben ment. Olyankor

jobban vagy motiválva, jobban koncentrálsz. Hasonló ez, mint az előlmászás és a top-rope viszonylat. „Elölben” sokkal jobban koncentrálsz, összpontosítasz. Amikor tudja az ember, hogy át kell vergődni rajta, jobban összeszedi magát.

Mécs László: Térjünk rá Tardosbányára.

Rác Zsolt: A gercsei mászóhelyeket az a közösség kezdte kiépíteni – Mogyorósbánya kivételével – ahova Oszi is tartozott.

Nádasdi Oszkár: Bajóthoz is van kevés közünk. Geológiai szakközépiskolába jártam, ott kezdtem barlangászni és mászni. Az első héten beszerveztek barlangászni. A jelenlegi igazgató volt a hegymászókör vezetője (Dr Antal Sándor), a felesége az osztályfőnökünk (Németh Márta), ő is mászott. Olyan közegbe kerültem, hogy ez egyértelmű volt. Az egész sulival állandóan kirándultunk, a hegyek között voltunk. Akkoriban a Szédítőre korlátozódott a mászás, a barlangások rendszeresen ott bouldereztek. Pál Vince és egy Kaktusz becenevű barlangász (Heincz Ferenc) VII+-ig simán nyitogattak utakat, sőt, még VIII-ast is. Velük kezdtünk járogatni, ott ismertem meg a mászást, bakancsban. Később a földtantanárunk (Dr. Antal), aki beszervezett, ajánlotta Tardosbányát, ahol néhány repedést trepniztek. A másik helyszín Gercse – ahol Dékány Péter, és Pál Ferenc (a sógora) nyitottak trepnis utakat (1980-81). Én 1987-ben voltam először Tardosbányán, akkor kezdtünk építeni; lassan haladtunk, nem volt motoros fűró, nemigen lehetett hozzájutni nittekhez. Várgesztes is bejött a képbe, meg voltak találva a helyek, bozótot kellett irtani, stb. Egy másik srác, Kiss Gabi (Csicsó), aki akkor végzett a miskolci nehéziparin bányamérnökként, ő találta ki ezt a csavarberagasztást (8.8-as M12 hatlapfejű csavarból).

Rác Zsolt: Ezek a „halálnittek”.

Nádasdi Oszkár: Rozsdás és mozog a füle. De ki nem jött egy sem, baleset nem volt. Kétkomponensű műgyantával vannak ragasztva. Ezeknek a cseréjét csinálom Várgesztesen.

Solymári Dániel: Barlangászol még?

Nádasdi Oszkár: Nem. Reuma, vállfájás, egyéb fájdalmak miatt abbahagytam. Akkoriban nem akarták elhinni, hogy ennyire fájhatnak az ember csontjai.

Mécs László: Csak ott jön elő?

Nádasdi Oszkár: Nem. De abbahagytam, főleg az alpesi barlangászást. 1993-ban indult a Gortani barlanggal kapcsolatos kutatás. Ott először szervező, aztán résztvevő voltam, végül már az sem. 17,5 km volt a magyarok kutatása-feltárása ott.

Rác Zsolt: Ez sem hagyományos dolog volt: aknarendszerek kimászása, kutatásban két műszak, mászásban három.

Nádasdi Oszkár: Abszurd ötletnek tűnt a kutatás. Először 450 m mélyre jutottunk. Érdekes, Paolo Pezzolato is kutatott ott ugyanakkor itt, de már ő is abbahagyta. Később voltak 24 órás túrán lenn az olaszok a magyar eredményeket megnézni (Börcsök Péter és Nyerges Attila kíséretében). Aztán egy nagy kürtöt célzott meg a társaság, fel kellett mászni kb. 200 métert. Hülyeségnek tartottam, aztán mégis nagy sikerrel járt. A végén azért igazam lett, mert a felszínről könnyebben meg lehetett közelíteni ugyanezt a részét a barlangnak. Nagy

összefogás kellett hozzá. Két-három fok van ott, elég hűvös, egy hét már elég sok, magas páratartalom, elázol, majd ki kell vinni a szemetet, felszerelést, stb. Becsülöm őket ezért.

Mécs László: A tardosi nittek cseréje hogyan történik?

Nádasdi Oszkár: Anno Csicsó gyártotta ezeket a csavarokat, mindet úgy szereztük valahonnan, ezek rendes 8.8-as csavarok voltak, de a fejük le lett csapva. A ragasztó ugyanaz, aminek segítségével a bányában a földemre helyezik a függővasút sínt, amire a speciális vasút fel van akasztva. Nagy fúróval felfúrnak a főtébe, vastag betonvasat befognak a fúróba, majd nagy műgyanta hurkákat tömnek a lyukba, a betonvasat beforgatják, aztán néhány óra alatt megköt. Tardosbányán sajnos nagyon jó állapotban vannak, nehéz kiszedni őket. Várgesztesen napos a fal, könnyebben kijönnek. A sima dübeles nittet ki lehet fúrni, de ezt nem – olyan kemény hogy eltörik a fúrófej. Várgesztesen ki lehet húzogatni őket, amint megmozdul egy kicsit, már nyertem. Közben fújogatni kell csavarlazítóval, fagyasztósprayvel, aztán ha kijött, a lyukat újra átfúrjuk. Különböznél mindenképpen jobb, ha újabb van bent, időt állóbb, jobb akasztani bele, alig látszik a falon.

Mécs László: Most milyen forrásból cseréltek?

Nádasdi Oszkár: A sportegyesülettől, illetve saját zsebből, és a szövetség is támogat évente valamennyi standdal. Annyit nem kapunk, amennyi kellene, de ez is óriási lépés. A Tengersizem többször is adott. Csak összehasonlításképp: a horvátok még nincsenek az EU-ban, de most kitalálták, hogy egy nagyon jó sportmászóhelyen az összes fúróval rendelkező embert összetrombitáltak, szereztek nitteket és nittgyártó cégekről nevezték el a falsávokat – és ezt a boltok támogatták.

Mécs László: Etikai kérdés: top-rope Tardoson – ti akik gazdái vagytok a helynek, mennyire várjátok el hogy saját karabinert tegyen az ember a standba?

Nádasdi Oszkár: Maximálisan elvárjuk, csak még nem vagyunk felhatalmazva „területgazdának”. Engedélyezte a Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelet a mászást. A terület viszont az erdészeté, ők azt mondták, hogy legszívesebben rekultiválnák, de végül kiderült, hogy a Honvédelmi Minisztérium az igazi gazdája, most ott van a kérelem. Engedélyezni fogják, csak idő kérdése. Alapvetően nem akarunk túl komoly szabályokat hozni, mert nem lesz kapacitásunk betartatni. A standokkal, nittekkal eddig is úgy voltunk, hogy ha elkopott, kicseréltük. Ha mérgesek vagyunk, szólunk, de nem jó a veszekedős hangulat. Ha azonban valaki veszélyes dolgot művel, akkor szólni kell.

Lázár István: Milyen terveid vannak?

Nádasdi Oszkár: A vállam most eléggé rossz állapotban van. Volt egy sérülésem 15 éve, nem kezeltem, és nem is kezeltettem. Mára elég rendszeren idült betegség lett belőle, kopás, meszesedés, egy kinyúlt szalag. Úgy voltam vele, hogy ha begyulladt, egy ideig nem másztam. Most elmentem orvoshoz, még az is lehet, hogy kigyógyít.

Különböznél pedig szeretném a horvátországi új út mászási tendenciát növelni. Motivál. Szeretnék Yosemite-be is kimenni két-három évente, és új területeket felfedezni (bár most éppen nincs vízumom). Előbb-utóbb remélhetőleg visszajutunk. Nagyobb tervek nincsenek. Alpesi van, de az itt van a szomszédban, ahhoz annyira nem kell terv. Oda megyünk, ahol jó idő van.

Mécs László: A sportmászásban tudod-e azt a szintet hozni, mint régebben?

Nádasdi Oszkár: Azt a műfajt rendesen abbahagytam. Kis-Gerecsében, amikor elkezdődött, tartalmas és komoly időszak volt, sokat köszönhetünk neki, örülök, hogy részese lehettem. Úgy kezdődött, hogy mi már Tardoson másztunk, közben találkoztunk Babcsán Gáborral. Fűztük hogy jöjjön le, be kellene kalibrálni, hogy miket másztunk ott. Nem tetszett ez neki, mert nem egy „kalibráló” ember. Aztán egyszer csak megjelent. Éppen pucoltuk a falat. Gábor a Gerit kereste, a kompakt áthajló helyet, és Tardosbányára jutott (térképész!). Véletlenül egy mászósrác öccse fehér Wartburg taxival kijött, és éppen ment haza, Gábor meg ott sétált, magnéziás zsákkal és mászócipővel a kezében, és keresték a bányát, (csak éppen messze és rossz irányban). Leszólította őket a taxiból: „Szasztok, mászók vagytok? Itt van fönn a fal, ha azt keresitek.” Mesélte utóbb, hogy Gábor teljesen lemerevedett. Kis-Gerecsét keresték, és Tardosbányát találták meg. Aztán elmentünk oda is, ott kezdődött nekem a sportmászás. IX-es fokozatig jutottam nagyon sok gyakorlással – aztán jött a nagyfal, de nem bánom.

A legnehezebbek, amiket másztam? Ekeke, Metamorfózis, Dáridó; Tardosbányán: Csigavadász, Budai kesergő, stb.

Mécs László: Babcsán Gábornak mért nincs útja Tardoson?

Nádasdi Oszkár: Valószínűleg azért, mert olyan nagy volt a feladat, annyi másznivaló volt Magyarországon, hogy nem került annyira előtérbe. Nem is annyira Babcsán Gábor, hanem Ravadits Kornél, Cser Zoli, Kangyal Andris, Kovács István alkottak. A másik visszatartó tényező lehetett, hogy Pál Vince és Pál Ferenc (Cvikkeres) megmásztak sok új utat top-rope, de nem lettek előremászva, viszont mások már nem akartak belenyúlni. Kovács István ezt nem tudta, kiépített a Kristályfalon néhány utat, elnevezte őket, aztán mondtuk neki, hogy már van nevük... Kis-Gerecsébe meg sokáig nemigen jártak az emberek. Nehéz volt, meg a kiépítés is problémás volt

Solymári Dániel: Köpüskőre nem szoktál menni?

Nádasdi Oszkár: Nem. Ha ennyit akarok utazni, elmegyek máshova, például Ausztriába.

Solymári Dániel: Bár a trepnizés erősen jelen van az életedben, és komoly terület, ahogy mondtad, két Yosemite-túra között nem nagyon csinálod. Miért?

Nádasdi Oszkár: Ha eljutsz Yosemite-be, az annyira más technika és feeling, hogy nehéz itthon megvalósítani, nem is érdemes nekiállni. Egy 20 méteres trepnizés nem ugyanaz.

Solymári Dániel: Hogy viszonyulsz a Magas-Tátrához?

Nádasdi Oszkár: Az 1980-as években sokat jártunk oda, de nem másztunk nehezeket. Nem is volt kivel komoly utakba beszállni, és nem volt túl hosszú időszak. Drága volt, meg kellett gondolni. Aztán az 1980-as években Nyugat-Európa felé „terjeszkedtem”. 1986-ban másztam először az Alpokban, 1988-ban jártam először Val di Mello-ban, ezek nagyobb és sokkal összetettebb terepek. Persze nem akarom a Tátrát leszólítani, de akkoriban örültünk, hogy nemcsak a Tátrába jutunk el. Egyébként oda is szívesen megyek, ha éppen ott van jó idő. A rendszerváltás után sok minden megváltozott (parkolás, információhiány). Nincs jó kalauz, nem volt kedvem menni, hiányoztak az érdekes leírások.

Solymári Dániel: Patagónia is határozott élmény lehetett.

Nádasdi Oszkár: Érdekes dolog volt. Úgy jutottunk ki, hogy Tóth Zsolt Marcell, természetfilmes csinált egy fél filmet Peru-Chile-Patagóniáról, és nem volt pénze befejezni, de szerette volna. Babcsán Gábor kitalálta, hogy a mászást bele kellene venni a pályázatba, hátha lehet rá pénzt szerezni, és az ORTT-től kapott is. Meg voltak löve, hogy el kell menni Patagóniába és filmezni kell, vagy legközelebb nem lesz ilyen lehetőség, ha nem csináljuk meg. Meg kellett szervezni. Babcsán Gábor körbetelefonált, én voltam az első, aztán Attila (Kovács Atus). 2-300.000,- Ft-ot adtak, de ezért végig szívtunk a filmezéssel. Anélkül – vagy, ha veszünk térképet – sikerülhetett volna. A filmezés lassította az egészséget, az akkumulátorok nem voltak jók, ráadásul csak éjjel mentek az aggregátorok a turistaházban. Egyszer lementem tölteni őket, az 2-3 nap idővesztéséget jelentett. Persze nem bántam meg, a film nagyon jól sikerült (II helyezés a Graz-i Hegyifilm-fesztiválon). Patagóniát kemény helynek tartom, sok szabadidő és pénz kell hozzá. Az esetek többségében hónapokig semmi eredmény nincs.

Még elképzelhető, hogy egyszer be fogjuk fejezni. Szívesen visszamennék. Talán annyi előnye van, hogy nem kell akkora apparátust felvonultatni, mint pl. a Karakorumhoz. Ezen bukik tulajdonképpen – nagy apparátus, sok pénz, nagy tét. Ilyen szempontból Amerika is nagyon jó választás, 24 óra alatt megközelíthető Yosemite. Nem adják ingyen, de könnyebben megszervezhető. Patagóniával hasonló a helyzet. Nem kell követségre járni, engedélyeket beszerezni. Mondjuk, vannak hordárok, lovak, de megteheted, hogy te viszed fel a holmidat a hegy lábához. Ezért jutnak el oda is sokan.

Mécs László: Van más terület az életedben, aminek jelentős szerepe van? Más sport, vagy ilyesmi?

Nádasdi Oszkár: Nem, igazából nincs is rá igény. A hétvégéim stresszesek, család, mászás, a mászóiskolákban is mindig van mit tenni. Ez egy állandó motor, nem akar elfogyjni.

Mécs László: Hogy néz ki a jövőképetek? 70 évesen mit fogtok csinálni?

Nádasdi Oszkár: Mászunk tovább. Nem tudom. Halovány célok vannak, ahol valami jó utat lehetne mászni. Vegyük például Bergell-t, ott élete végéig van lehetősége mászni az embernek. A mászó próbálkozik, visszajön, ott a restancia, vissza kell menni. Cél van bőven, szabadidő és pénz van kevés.

Lázár István: Nagyon köszönjük, hogy ránk szántad a mai estét!

(Lejegyezte: Németh Rita)